

Tillægsbetænkning

over

I. forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen og II. forslag til lov om gymnasieskoler.

(Afgivet af udvalget den 28. maj 1958).

Udvalget har holdt 4 møder efter lovforslagenes 2. behandling og har herunder haft 2 samråd med undervisningsministeren samt modtaget en deputation fra Gymnasieskolernes Lærerforening og skriftlige henvendelser fra forskellige institutioner, organisationer og enkeltpersoner.

I de nævnte samråd har udvalget med ministeren drøftet en række spørgsmål, navnlig vedrørende de til lovforslagenes 2. behandling stillede ændringsforslag. Om disse spørgsmål bemærkes følgende:

Man er opmærksom på ønskeligheden af, at nedsættelse af klassekvotienten ud over de i lovforslaget angående folkeskoleloven foreslåede nedsættelser finder sted, hvor og når forholdene gør det muligt.

Undervisningsministeren har i overensstemmelse med sine udtalelser i folketinget med hensyn til den i lovforslagets § 14 foreslåede affattelse af lovens § 17, stk. 3, gjort opmærksom på, at det er en forudsætning, at den afrunding af undervisningen, der tilstræbes i de fag, hvori det anses for ønskeligt af hensyn til de elever, der går ud af skolen ved undervisningspligtens ophør, ikke må være en hindring for, at sammenhængende undervisningsplaner kan tilrettelægges.

Med hensyn til den i samme paragraf som stk. 6 foreslåede bestemmelse om, at en klasse efter forældrenes ønske kan føres videre i 6. og 7. skoleår som en udelt klasse, har ministeren meddelt udvalget,

at han ved udfærdigelsen af cirkulæret vil fastsætte, at arbejdet i sådanne klasser foregår i kontakt med forsøgsudvalget.

I bemærkningerne til den ved ændringsforslag nr. 18) i udvalgets betænkning af 23. april 1958 til lovforslagets § 20 foreslåede affattelse af lovens § 23, stk. 1, 1. led, om adgang for andre end dem, der har gennemført den almindelige læreruddannelse, til at overtage undervisningen i folkeskolen er det anført, at de pågældendes uddannelse alt i alt skal kunne sidestilles med den almindelige læreruddannelse, og det er ligeledes i bemærkningerne anført, hvilke fag den i bestemmelsen nævnte prøve bør omfatte.

Ministeren har meddelt udvalget, at han ved udformningen af reglerne for prøvens afholdelse er sindet foruden de nævnte fag også at lade prøven omfatte geografi og naturhistorie, således at prøven i det hele omfatter de samme fag, som er obligatoriske eksamensfag ved læreruddannelsen: skriftlig dansk, sproglig dansk, regning, naturlære, geografi, naturhistorie, ét fremmedsprog og matematik. Ministeren har endvidere meddelt udvalget, at det hele tiden har været meningen, at denne prøve skal foregå med bistand af censorer ved lærereksamen.

Det bemærkes i øvrigt, at det bør tilstræbes, at der er realafdeling ved alle kommunale skoler med 14 klasser og derover, og at realafdelingerne ved statens og de kommu-

nale gymnasieskoler, hvis de praktiske forhold ikke taler derimod, kun bør omfatte 2 klasser på hvert klassetrin.

Et *flertal* (K. B. Andersen, Kaj Andresen, Gudrun Bjørner, Marius Buhl, Lysholt Hansen, Hartling, Horn, Hougaard, Per Hækkerup, Kr. Juul, Thisted Knudsen, Kolbjørn, Krogh og Helge Larsen) indstiller herefter lovforslagene til *vedtagelse* med nedenstående af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Hvidberg, Jacob Pedersen og Poul Sørensen) ønsker at udtale, at de nu stillede ændringsforslag ikke kan forandre dets stilling til lovforslagene, og henviser derfor til sine bemærkninger i betænkningen.

Mindretallet kan således fremdeles ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse og agter at stemme imod lovforslagene ved 3. behandling.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (K. B. Andersen, Kaj Andresen, Gudrun Bjørner, Marius Buhl, Lysholt Hansen, Hartling, Horn, Hougaard, Per Hækkerup, Kr. Juul, Thisted Knudsen, Kolbjørn, Krogh og Helge Larsen):

Til § 2.

1) I den foreslåede affattelse af lovens § 2, stk. 4, 5. linje, ændres ordene „2 eller flere klasser“ til: „mindst 1 klasse“.

Til § 10.

2) I den foreslåede affattelse af lovens § 12, stk. 1, næstsidste linje, efter „klasser“ indsættes: „samt særklasser“.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Efter bestemmelsen, som den er affattet efter 2. behandling af lovforslaget, vil undervisningsministeren kunne forlange, at de for købstadskolen gældende regler med hensyn til en skoles ledelse og lærerlønningerne indføres for folkeskoler på landet med 2 eller flere klasser pr. årgang i 1.-7. skoleår og med realafdeling. Det synes imidlertid rimeligt, at ministeren får hjemmel hertil allerede for skoler på landet, der har mindst 1 klasse pr. årgang i 1.-7. skoleår og realafdeling.

Til nr. 2.

Det er fundet rigtigt, at særklasser, i hvilke elevtallet normalt ikke bør overstige i visse tilfælde 10, i andre 15, ikke bør kunne medregnes ved den beregning af gennemsnitsbørnetal, som omhandles i den i lovforslagets § 10 foreslåede affattelse af lovens § 12, stk. 1, og at lade dette fremgå udtrykkeligt af loven.

Til § 14.

3) I den foreslåede affattelse af lovens § 17 indføjes som nyt stk. 6 følgende:

„Stk. 6. Det må ved undervisningsplanernes udformning med den foran angivne fagkreds sikres, at der tilrettelægges en sammenhængende, fortløbende undervisning — hvorved der tages hensyn til den forskellige målsætning — for såvel de klasser, der sigter mod realafdelingen, som for de klasser, der peger mod den fortsatte undervisning i hovedskolens 8. klasse og 9. klasse. Der må være mulighed for elevernes overgang fra den ene afdeling til den anden.“

4) I den foreslåede affattelse af lovens § 17, stk. 6 (der herefter bliver stk. 7), efter „der indgår i skolearbejdet i 5. skoleår.“ indføjes som nyt 4. punktum: „Disse prøver bør være ens inden for samme kommune (skoleforbund).“

Til § 29.

5) I den foreslåede affattelse af lovens § 35 ændres „(§ 17, stk. 1-6)“ til: „(§ 17, stk. 1-7)“.

Til § 30.

6) I den foreslåede ændring af lovens § 36, stk. 3, ændres „§ 17, stk. 7“ til: „§ 17, stk. 8“.

Til § 49.

7) Ordene „Det ved lov nr. 263 af 27. maj 1950 § 1, 3), indføjede nye led i lovens § 64, stk. 2, samt samme lovs § 4 erstattes af følgende bestemmelse“ ændres til: „Lovens § 64 affattes således“.

Foran „Undervisningsministeren“ indføjes: „Stk. 1.“

Efter „forringes.“ tilføjes:

„Stk. 2. Nærværende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland. Ved kgl. anordning kan loven bringes til anvendelse på Færøerne med de af forholdenes forskellighed følgende ændringer.“

Til § 50.

8) Stk. 4 udgår.

Til nr. 3.

Ved den foreslåede nye bestemmelse suppleres de allerede ved 2. behandling foreslåede bestemmelser med direktiver angående de nærmere principper for udformningen af undervisningsplanerne. Af indholdet af bestemmelsen fremgår det, at den vedrører 6. og 7. skoleår, når børnene i disse skoleår er delt efter standpunkt, evner og interesser.

Til nr. 4.

Det må antages, at de omhandlede prøver selv uden en særlig bestemmelse herom normalt vil være ens inden for samme kommune, men det synes rimeligt, at det af loven fremgår, at dette bør være tilfældet.

Til nr. 5.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 6.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 7 og 8.

En efter 2. behandling foretagen nærmere undersøgelse har vist, at det vil være rigtigst helt at ophæve de oprindelige bestemmelser i gældende lovs § 64. Paragraffens stk. 1, hvorefter loven trådte i kraft den 1. april 1938, har ikke længere betydning. De i stk. 2 nævnte bestemmelser, der først skulle træde i kraft senere, er med undtagelse af § 26, der ikke har særlig betydning i denne forbindelse, i forslaget til lov om ændringer af lov om folkeskolen alle foreslået erstattet af nye bestemmelser. Stk. 3, hvorefter 1937-loven ikke gælder for Færøerne, bør erstattes af en bestemmelse af den i lovforslagets § 50, stk. 4, angivne ordlyd.

Fra gældende lovs § 64 bør herefter kun den ved lov nr. 263 af 27. maj 1950 tilføjede bestemmelse angående forsøgsundervisning bibeholdes, dog i den i lovforslagets § 49

foreslåede affattelse, og således at bestemmelsen bliver stk. 1 i lovens § 64, medens den i lovforslagets § 50, stk. 4, optagne bestemmelse bliver stk. 2.

Det bemærkes i øvrigt, at oprettelsen af 6. hovedskoleklasse efter den i lovforslaget foreslåede nyordning skal finde sted fra begyndelsen af skoleåret 1959-60, jfr. lovforslagets § 50, stk. 1, således at den nuværende optagelsesprøve til eksamensmellemskolen ikke skal afholdes oftere. Vejledende læseplaner for de nye 6. og 7. klasser vil dog formentlig først kunne foreligge til anvendelse fra begyndelsen af skoleåret 1960-61. De nærmere regler herom vil blive udfærdiget af ministeren i henhold til den myndigelse, som i lovforslagets § 50, stk. 3, foreslås tillagt ministeren til at fastsætte de nærmere ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

II. forslag til lov om gymnasieskoler.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af det under I anførte *flertal*:

Til § 4.

1) Stk. 1, sidste punktum, affattes således: „Endvidere gives der eleverne erhvervsorientering.“

Til § 21.

2) I stk. 1, 3. linje, ændres „§ 64, stk. 2“ til: „§ 64, stk. 1“.

Til nr. 1.

Ifølge den efter 2. behandling af lovforslaget foreliggende affattelse af bestemmelsen skal erhvervsorienteringen i gymnasiet finde sted i 3. gymnasieklasse.

Undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og Dansk Erhvervsvejlederforening har henledt opmærksomheden på, at det vil være uheldigt i loven at fiksere erhvervsorienteringen i gymnasiet til en bestemt klasse. Det synes herefter rigtigst, at det i loven blot fastsættes, at der skal gives erhvervsorientering i gymnasiet, således at nærmere retningslinjer for denne undervisning fastsættes ved bekendtgørelse eller cirkulære.

Til nr. 2.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

K. B. Andersen.

Kaj Andresen,
formand.

Gudrun Bjørner.

Marius Buhl.

Lysholt Hansen.

Hartling.

Horn,
ordfører.

Hougaard.

Hvidberg.

Per Hækkerup.

Kr. Juul.

Thisted Knudsen.

Kolbjørn.

Krogh.

Helge Larsen,
næstformand.

Jacob Pedersen.

Poul Sørensen.